

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
w ramach Laboratorium im. prof. Richarda Pipesa

*II wojna światowa w pamięci zbiorowej i polityce państw byłego
bloku wschodniego*

22-23 października 2020 roku

Warszawa

INSTYTUT STUDIÓW POLITYCZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

DIALOG

CENTRUM
POLSKO-ROSYJSKIEGO
DIALOGU I POROZUMIENIA

Organizator: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk

Języki konferencji: polski, rosyjski, angielski.

Konferencja jest organizowana w trybie online na platformie ZOOM.

Program Międzynarodowej Konferencji „II wojna światowa w pamięci zbiorowej i polityce państw byłego bloku wschodniego”

PROGRAM

Konferencja odbywa się wg czasu środkowoeuropejskiego letniego, UTC+2:00.

Czwartek 22 października (10:00-17:10)

- **10:00 Otwarcie konferencji:**
dyrektor Instytutu Studiów Politycznych PAN **prof. Grzegorz Motyka**

Wykład inauguracyjny

10:10-11:10

- **prof. Anna Wolff-Powęska** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) – *1945 rok i pamięć okupacji hitlerowskiej w krajach byłego bloku wschodniego. Analiza porównawcza.*
- **prof. Paweł Machcewicz**(Instytut Studiów Politycznych PAN) – komentarz
- dyskusja

11:10-11:30 – przerwa

Panel 1: *Ogólnoeuropejskie problemy wojny w środkowoeuropejskiej perspektywie*
moderator i dyskutant: **prof. Dariusz Stola (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

11:30-13:00

- **prof. Violeta Davoliūtė** (Uniwersytet Wileński) – *Holokaust i świadectwa przemocy społecznej na Litwie po II wojnie światowej.*
- **prof. Anna Ziębińska-Witek** (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – *Wystawa w Muzeum II Wojny Światowej z perspektywy muzeologicznej.*
- **prof. Magdalena Najbar-Agičić** (Uniwersytet Północ w Koprivnicy) – *II wojna światowa jako źródło legitymacji i mobilizacji politycznej: Przypadek państw byłej Jugosławii.*
- **prof. Dariusz Stola**– komentarz
- dyskusja

13:00-13:15 – przerwa

Program Międzynarodowej Konferencji „II wojna światowa w pamięci zbiorowej i polityce państw byłego bloku wschodniego”

Panel 2: Ukraina, Białoruś, Rosja – pamięć o wojnie: stare schematy i nowe tradycje
moderator i dyskutant: **dr Łukasz Adamski (Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia)**

13:15-14:45

- **prof. Simon Lewis** (Uniwersytet w Bremie) – *Białoruś: „republika partyzancka” vs. dyktatura.*
- **dr Aleksandra Archipowa** (Rosyjska Akademia Gospodarki Narodowej i Administracji Publicznej w Moskwie) – *Żywi vs. martwi: dwie wersje upamiętniania II wojny światowej we współczesnej Rosji.*
- **dr Marija Gawriłowa** (Rosyjska Akademia Gospodarki Narodowej i Administracji Publicznej w Moskwie) – *„Spadkobiercy weteranów”: pamięć o II wojnie światowej we współczesnej szkole rosyjskiej.*
- **dr Łukasz Adamski** – komentarz
- dyskusja

14:45-15:00 – przerwa

Panel 3: W cieniu wojny: pamięć zbiorowa i polityka pamięci na Kaukazie
moderator i dyskutant: **prof. Wojciech Materski (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

15:00-16:50

- **prof. Wiktor Szniirelman** (Instytut Etnologii i Antropologii Rosyjskiej Akademii Nauk) – *Deportacja i pamięć społeczna narodów Kaukazu Północnego.*
- **prof. Giorgi (Gia) Nodia** (Państwowy Uniwersytet Ili w Tbilisi) – *II wojna światowa w dyskursie politycznym we współczesnej Gruzji.*
- **prof. Krzysztof Fedorowicz** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) – *II wojna światowa w pamięci zbiorowej w Armenii i Górskim Karabachu.*
- **dr Zaur Gasimow** (Uniwersytet w Bonn) – *„Nasza wojna innych”: II wojna światowa w pamięci zbiorowej Azerbejdżan.*
- **prof. Wojciech Materski** – komentarz
- dyskusja

Program Międzynarodowej Konferencji „II wojna światowa w pamięci zbiorowej i polityce państw byłego bloku wschodniego”

Piątek 23 października (10:00-16.10)

Panel 4: Wymiar polityczny pamięci o wojnie w państwach byłego Związku Radzieckiego
moderator i dyskutant: **prof. Agnieszka Orzelska-Stączek (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

10:00-11:50

- **prof. Jakub Wojtkowiak** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) – *Jeńcy wojenni w pamięci i polityce historycznej ZSRR i Rosji.*
- **prof. Daniel Boćkowski** (Instytut Historii PAN) – *Pamięć II wojny światowej jako narzędzie prowadzenie operacji inspirowanych przez Federację Rosyjską.*
- **dr Salvijus Kulevičius** (Uniwersytet Wileński) – *Konfrontacje narracji: na przykładzie dyskusji o miejscach pochówku żołnierzy radzieckich z okresu II wojny światowej.*
- **dr Ruslan Szulga** (Instytut Prawa Międzynarodowego i Gospodarki im. Aleksandra Gribojedowa w Moskwie) – *II wojna światowa w polityce krajów byłego ZSRR: wojny pamięci czy dialog o przeszłości? (na przykładzie Białorusi, Rosji i Ukrainy).*
- **prof. Agnieszka Orzelska-Stączek** – komentarz
- dyskusja

11:50-12:05 – przerwa

Panel 5: Wojna w pamięci i edukacji historycznej w państwach Azji Środkowej i Kaukazu
moderator i dyskutant: **dr Bartłomiej Krzysztań (Instytut Studiów Politycznych PAN)**

12:05-13:55

- **prof. Gulžauchar Kokiebajewa** (Instytut Historii i Etnologii im. Czokana Walichanowa w Ałmaty) – *II wojna światowa w pamięci jednostek i społeczeństwa współczesnego Kazachstanu.*
- **dr Michał Kuryłowicz** (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie) – *Z dala od frontu. Wielka wojna ojczyzniana w edukacji historycznej poradzieckich republik Azji Centralnej (casus Kazachstanu, Kirgistanu i Uzbekistanu).*
- **prof. Rustam Biegieułow** (Karaczajo-Czerkieski Uniwersytet Państwowy w Karaczajewsku) – *Deportacja w pamięci historycznej i praktyce upamiętniania wśród Karaczajów.*

Program Międzynarodowej Konferencji „II wojna światowa w pamięci zbiorowej i polityce państw byłego bloku wschodniego”

- **prof. Stepan Stepanjanc** (Seminarium Duchowne Geworgjan w Wagharszapat) – *Pamięć historyczna Ormian o II wojnie światowej i jej współczesny odbiór.*
- **dr Bartłomiej Krzysztan** – komentarz
- dyskusja

13:55-14:10 – przerwa

Panel 6: Narracje i obrazy wojny w przestrzeni publicznej

moderator i dyskutant: dr Dagmara Moskwa (Instytut Studiów Politycznych PAN)

14:10-16:00

- **prof. Izabela Skórzyńska** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) – *Poza uznaniem? Kobiety i wojna w podręcznikach historii do zreformowanej szkoły podstawowej w Polsce.*
- **prof. Jan Stanisław Ciechanowski** (Uniwersytet Warszawski) – *Hiszpańska wojna domowa z lat 1936–1939 jako element pamięci i polityki w odniesieniu do II wojny światowej.*
- **prof. Aleksandr Strokanow** (Northern Vermont University) – *Nowe oblicze muzeum. Jak zmieniło się Centralne Muzeum Wielkiej Wojny Ojczyźnianej 1941–1945 w Moskwie na obchody 75. rocznicy Zwycięstwa.*
- **prof. Serhij Danylenko** (Kijowski Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki) – *„Historyczny nacjonalizm” jako dyskusyjna narracja w mediach Europy Wschodniej: wyzwanie dla demokracji.*
- **dr Dagmara Moskwa** – komentarz
- dyskusja

Zamknięcie konferencji

16.00-16.10

Konferencja została zorganizowana w ramach projektu „Laboratorium im. prof. Richarda Pipesa”, który uzyskał wsparcie finansowe w konkursie DIALOG przeprowadzonym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w 2019 roku.

Konferencja została dofinansowana przez Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia w ramach IX Otwartego Konkursu.